

જુનાગઢ કૃષિ યુનિવર્સિટી
જુનાગઢ

કપાસના પાકમાં ગુલાબી ઈયળનું સંકલિત નિયંત્રણ

ડો. ડી. એમ. જેઠવા, શ્રી એમ. એ. કરકર, શ્રી પી. એસ. વડસ્કર
અને ડો. એમ. એફ. આચાર્ય

જૈવિક નિયંત્રણ પ્રયોગશાળા

કીટકશાસ્ત્ર વિભાગ

જુનાગઢ કૃષિ યુનિવર્સિટી

જુનાગઢ.

ફોન : (૦૨૮૫) ૨૬૭૭૪૯૦

❖ વાવેતર પહેલા લેવાના પગલા

- ઉનાળામાં ઉંડી ખેડ કરવી.
- શેઢાપાળા પરના નિદામણો દુર કરવા.
- આગોતરુ વાવેતર ન કરતા વરસાદ થયા બાદ વાવેતર કરવું.

❖ વાવેતર બાદ લેવાના પગલા

- ચીમળાઈ ગયેલ ફૂલ કળીઓ, જીંડવાઓ દર ત્રણ દિવસે વીણી સળગાવીને નાશ કરવો.
- **ફીરોમોન ટ્રેપ :** ફૂલ અવસ્થાએ ગુલાબી ઈયળના નરફૂદાની જાણકારી અથવા મોજણી કરવા વીધે ૧ ફીરોમોન ટ્રેપ મુકવો તથા તેમાં ૭ થી ૮ ફૂદા પકડાવા લાગે ત્યારે સામુહીક એકત્રીકરણ કરવા ૬ થી ૭ ટ્રેપ પ્રતિ વિધે મુકવા.
- **પ્રકાશ પિંજર :** ગુલાબી ઈયળના ફૂદાને પકડવા રાત્રીના સમયે વિધે ૧ મુજબ પ્રકાશ પિંજર શેઢે પાળે ગોઠવવા.
- **સાવજ એમ.ડી.પી. ટેકનોલોજીની** ૬૫ ગ્રામ પેસ્ટ પ્રતિ વીધા (એકસરખા ૧૬૦ ટપકા) અથવા ૪૦૦ ગ્રામ પ્રતિ હેક્ટર મુજબ (એકસરખા ૧૦૦૦ ટપકા) છોડના ઉપરના ભાગથી નીચે બે ડાળીની વચ્ચે ચણાની દાળ જેવડા ટપકા મુકવા.
- **સાવજ બ્યુવેરીયા**નો ૯૦ થી ૧૦૦ ગ્રામ પ્રતિ પંપ મુજબ છોડ પુરેપૂરો પલડી જાય તે રીતે સાંજના સમયે છંટકાવ કરવો.
- દવા છંટકાવની જરૂરિયાત પડે તો સાવજ બ્યુવેરીયા સાથે રાસાયણીક દવાઓ ભલામણ કરતા અડધા ડોઝમાં ભેળવીને નીચે જણાવેલ ક્રમ પ્રમાણે જરૂરીયાત મુજબ ૧૦ થી ૧૫ દિવસના અંતરે છંટકાવ કરી શકાય.
  ૧. સાવજ બ્યુવેરીયા ૯૦ થી ૧૦૦ ગ્રામ/પંપ સાથે ડીડીવીપી ૫ થી ૭ મીલી/પંપ
  ૨. સાવજ બ્યુવેરીયા ૯૦ થી ૧૦૦ ગ્રામ/પંપ સાથે સ્પીનોસાડ ૨ થી ૩ મીલી/પંપ
  ૩. સાવજ બ્યુવેરીયા ૯૦ થી ૧૦૦ ગ્રામ/પંપ સાથે ઈન્ડોક્ઝાકાર્બ ૨ થી ૩ મીલી/પંપ
  ૪. સાવજ બ્યુવેરીયા ૯૦ થી ૧૦૦ ગ્રામ/પંપ સાથે ક્લોરપાયરીફોસ ૧૦ થી ૧૫ મીલી/પંપ
  ૫. સાવજ બ્યુવેરીયા ૯૦ થી ૧૦૦ ગ્રામ/પંપ સાથે કવીનાલફોસ ૧૦ થી ૧૫ મીલી/પંપ
  ૬. સાવજ બ્યુવેરીયા ૯૦ થી ૧૦૦ ગ્રામ/પંપ સાથે નોવાલ્યુરોન ૧૦ થી ૧૫ મીલી/પંપ
  ૭. સાવજ બ્યુવેરીયા ૯૦ થી ૧૦૦ ગ્રામ/પંપ સાથે થાયોડીકાર્બ ૫ થી ૭ ગ્રામ/પંપ

❖ પાક પૂરો થયા બાદ લેવાના પગલા

- પાક પૂરો થયા બાદ ઉપદ્રવિત ફૂલ, કડીઓ, જીંડવાનો વીણીને નાશ કરવો.
- બળધાપાક અથવા વધારાનો ફાલ લેવાની રીત ટાળવી.
- કપાસનો પાક પૂરો થયા બાદ સૂકાયેલ અને ઉપદ્રવિત સાંઠીઓ ઉપાડી શેઢાપાળા પર ઢગલા કરવાને બદલે તેનો ભૂકો કરી ખાતર બનાવવું.

ઉનાળામાં ઉંડી ખેડ

પ્રકાશ પિંજર

સાવજ ફીરોમોન ટ્રેપ

સાવજ ટ્રાઈકોકાર્ડ

સાવજ બ્યુવેરીયા

વધુ માહિતી તથા માર્ગદર્શન માટે સંપર્ક

જૈવિક નિયંત્રણ પ્રયોગશાળા

કીટકશાસ્ત્ર વિભાગ

જુનાગઢ કૃષિ યુનિવર્સિટી, જુનાગઢ.

ફોન : (૦૨૮૫) ૨૬૭૭૪૯૦